

omdat het Radiumatoom als ontplofbaar stelsel van electronen, een einde maakte aan de heerschappij van het ondeelbare atoom en de geheele daarop gebaseerde natuurbeschouwing.

Eene uitvinding echter maakt zelden dadelijk grooten indruk, en meestal moet de uitvinder strijden om het nieuwe ingang

te doen vinden, omdat iets nieuws nimmer kan voorzien in een gevoelde behoefte, daar de behoefte zich pas doet gevoelen door vergelijking van het nieuwe met het bestaande, terwijl de uitvinder de eerste is die daartoe in de gelegenheid is, doch dan ook alleen staat in zijne beoordeeling. Geeft de groote massa blijk van waardeering, dan gaat de uitvinding er in, een geheel nieuwe factor die zeer sterk medetelt in de geschiedenis der uitvindingen, en een geheel ander licht werpt op het aandeel dat be-

paalde personen daaraan hebben. Wel duidelijk treedt dat op den voorgrond bij de beschouwing van de uitvinding der boekdrukkunst.

Om eenig houdvast te verkrijgen heeft men deze uitvinding reeds teruggebracht tot het drukken met losse letters, omdat voor de blokdrukken geen uitvinder was aan te wijzen.

Wat wonder! het bedrukken van katoen met houtblokken schijnt overoud te zijn, ouder dan onze jaartelling, en het gebruik van schablonen en drukklokken voor allerlei doeleinden was onder de Romeinen zeer verbreid. In de middeneeuwen gebruikte men stampilien om de hoofdletters in de manuscripten aan te brengen, zooals een werk in

het klooster Rottenbach toont, en dan komt geleidelijk de houtsnede in zwang, onder meer voor het vervaardigen van speelkaarten omstreeks 1300.

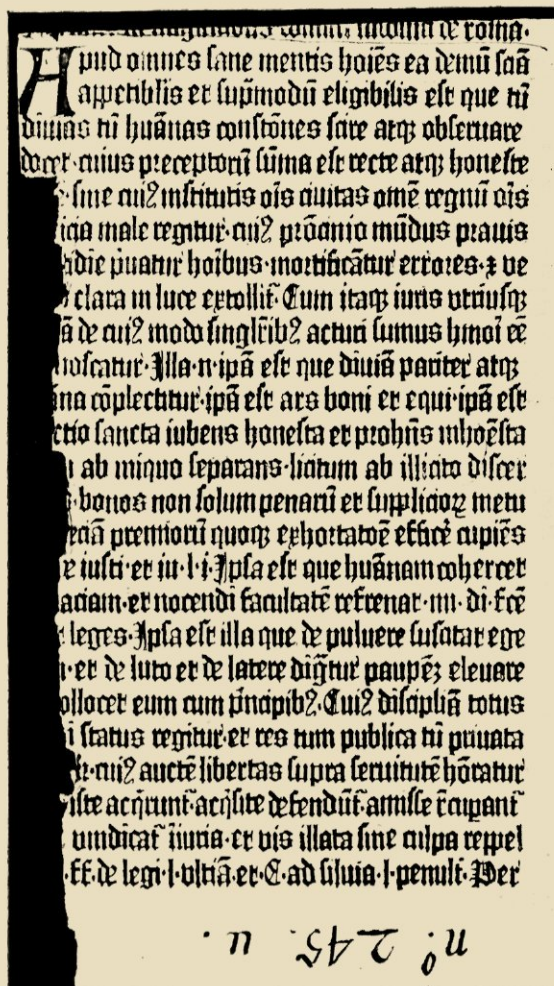
Deze kaarten werden uit de hand beschilderd en waren somtijds buitengewoon fraai, zooals het voor Karel VII door Gringonneur geschilderde spel dat van 1392 is.

In Nurnberg werd het kaartspel reeds in 1388 verboden, toen was de speelkaart dus alreeds algemeen verspreid handelsartikel, en in dienzelfden tijd begon de blokdruk en zelfs het blokboek ingang te

vinden, bestaande uit geïllustreerde of niet geïllustreerde van één enkel houtblok gedrukte bladzijden.

Wie heeft de drukpers uitgevonden?

De schroef dateert vermoedelijk uit den jare 385 voor de geboorte van Christus, en de Griek Archytas heeft dan de eer der uitvinding; de drukpers met de schroef be-

FRAGMENT VAN EEN KOSTERDRUK (BIBL. DER R. U. UTRECHT).